

Miljøtiltak i Gunneklevfjorden

INFORMASJONSBREV TIL NABOER - NR. 6, DESEMBER 2024

Fremdrift fase 2 av prosjektet

Vi er godt i gang med fase 2 av prosjektet, som er tildekking av Gunneklevfjorden med et 20 cm lag med rene masser. Tidsmessig ligger vi imidlertid etter den opprinnelige planen med prosjektslutt innen 31. desember 2024.

Forsinkelsen skyldes i hovedsak utfordringene med «blakking» (spredning av rene partikler fra tildekkingsmassene) som oppstod i sommer. I perioden juli til oktober tok vi ned hastigheten i prosjektet som et midlertidig tiltak frem til forhold knyttet til blakkingen var utredet. I denne perioden jobbet vi med å utrede saken, i samarbeid med Miljødirektoratet og eksterne eksperter.

Vi undersøkte årsaker, påvirkning på natur og samfunn, iverksatte tekniske løsninger (for eksempel doble siltgardiner i utløpene) og satt i gang utviklingsløp for ytterligere mulige tekniske løsninger. Dette arbeidet ble ferdig i oktober.

Resultatet var at vi iverksatte to nye tekniske løsninger:

- 1) Bruk av saltvann fra bunnen av Porsgrunnselva for å øke synkehastighetene til tildekningsmaterialet (dette materialet består av små steinpartikler som synker sakte i ferskvannet inne i Gunneklevfjorden)
- 2) Installert en «forlenger» på båten for å mate ut tildekningsmaterialet nærmere fjordbunnen. Disse tiltakene gjorde det mulig å igjen ta opp fremdriftshastigheten.

I tillegg bygget vi opp et omfattende kunnskapsgrunnlag som nå gjør oss i stand til å vurdere hvorvidt blakking vil kunne ha negativ påvirkning på natur eller samfunn. Kort oppsummert er konklusjonen at synlig blakking ikke er skadelig for omgivelsene så lenge vi påser å jobbe innenfor turbiditetskravene i pålegget fra Miljødirektoratet og i henhold til den oppdaterte miljørisikovurderingen for prosjektet. I praksis betyr det blant annet at vi påser å holde en partikkelfri laksekorridor i Porsgrunnselva i høysesong for laksevandring.

Ny frist for gjennomføring av prosjektet

Det estimerte tidsbehovet for gjestående arbeid er 1–2 år, avhengig av flere faktorer. Blant disse er effekten av nye tekniske løsninger (som bruk av saltvann og forlenger), behov for spesialtilpassede løsninger i enkelte områder (knyttet til geotekniske forhold), samt værforhold.

I november søkte Hydro om å få utsatt fristen for prosjektet fra 31. desember 2024 til 31. desember 2026. I desember 2024 vedtok Miljødirektoratet å utsette fristen i henhold til Hydros søknad.

Det er viktig å understreke at prosjektet aktivt arbeider mot ferdigstilling tidligere enn den nye fristen tilsier.

Slik utføres tildekkingen

Tildekkingen av sjøbunnen foregår ved at vi bruker rene masser som blandes med vann og pumpes ut til tildekkingsfartøyet via en

rorledning. Blandingen spres deretter ut under vannflaten og synker ned for å danne et lag på 20 cm over sjøbunnen.

For å oppnå optimal isolasjon av miljøgiftene brukes materialer med høyt innhold av finstoff (finknust stein) i de 10 nederste centimeterne av tildekkingslaget. Dette finstoffet har en lang synketid, noe som kan føre til midlertidige visuelle endringer av vannspeilet.

Vi tar kontinuerlig prøver og analyserer arbeidet for å sikre at prosessen utføres på en skånsom måte for miljøet.

Fase 1 fullført våren 2024

Høsten 2023 igangsatte Hydro miljøtiltak i Gunneklevfjorden ved Herøya industripark, hvor forurenset sjøbunn stabiliseres og dekkes til med rene masser.

Våren 2024 ble fase 1 av prosjektet fullført, hvor en undervannsmolo ble bygget for å stabilisere vestre del av sjøbunnen. I tillegg ble det ryddet opp i strandsoner og sjøbunn, hvor gamle båttrakk ble fjernet for å sikre best mulig kvalitet på tildekkingslaget. Videre ble fase 2 av prosjektet – selve tildekkingen av fjordbunnen, fortløpende satt i gang.

Stengt for båttrafikk

Siden juni 2024 har Gunneklevfjorden vært stengt for båttrafikk. Årsaken er at vi bruker en vaier til å holde tildekkingsfartøyet i nøyaktig posisjon på fjorden under utlegging av tildekkingsmasser. Denne vaieren utgjør en sikkerhetsrisiko for småbåter og

vannskutere som kan komme i høy fart på fjorden. Gunnekelevfjorden er avstengt ved begge bruene i hver ende av Hydrovegen.

Miljøgevinst av prosjektet

Tiltakene som nå gjøres vil sikre at vi oppnår det overordnede målet, som er å ta miljøgiftene i Gunnekelevfjorden ut av sirkulasjon.

Ved å dekke til sjøbunnen vil miljøgifter ikke kunne lekke ut fra sedimentene og tas opp i næringskjeden. Dette vil også forhindre spredning av miljøgifter til omkringliggende områder. Løsningen vil gi en ren sjøbunn og

danne et godt utgangspunkt for reetablering av flora og fauna.

Bakgrunn for prosjektet

Forurensningen stammer fra Hydros virksomhet på Herøya i perioden fra 1920-tallet og de etterfølgende tiårene. Utslippene ble kraftig redusert på 70-tallet gjennom innføring av nye råstoffer, omlegging av produksjonsprosessene, og installasjon av renseanlegg.

Opp igjennom årene har industriområdet på Herøya gjennomgått store forandringer, fra å være et produksjonssted for Hydro til i dag å

være en åpen industripark med rundt 90 leietakere. Hydro har i dag ingen egen produksjons-virksomhet på Herøya.

Hydro har i mange år jobbet med å kartlegge situasjonen og utrede tiltak for å redusere miljøgiftenes påvirkning på miljø både på kort og lang sikt. I samråd med Norges Geotekniske Institutt (NGI) og Miljødirektoratet ble tiltaket ferdig prosjektert våren 2023.

HYDRO – se www.hydro.com/gunnekev for mer informasjon om prosjektet

---

Kontaktperson:
Eivind Midtgarden
Tlf. 47 60 49 48